

Asia: VN/36276/2025

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

1.

Pääomasijoittajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua mikroyrittäjien rahoituksen parantamisesta ja omistajanvaihdosten edistämisestä. Lausuntopyynnössä käsiteltävät teemat – mikroyrittäjien rahoituksen saatavuus sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdosten sujuvuus – ovat keskeisiä Suomen talouskasvun, työllisyyden ja kotimaisen omistajuuden näkökulmasta.

Pääomasijoittajat ry pitää tärkeänä, että julkisen vallan toimenpiteet perustuvat markkinapuutteiden tunnistamiseen ja kohdistuvat ensisijaisesti osaamisen, rahoitusmarkkinoiden toimivuuden ja kohtaannon vahvistamiseen. Toimivat pääoma- ja rahoitusmarkkinat ovat kasvun ja omistajuuden uusiutumisen perusedellytys.

Pääomasijoittajat ry:n näkemyksen mukaan keskeiset esteet ovat seuraavat

Rahoitusmarkkinan yksipuolisuus ja pankkikeskeisyys

Mikroyritysten rahoitus nojaa vahvasti pankkirahoitukseen. Vaihtoehtoisten rahoitusmuotojen, kuten joustavan velkarahoituksen tai oman ja vieraan pääoman välimuotojen, saatavuus on rajallista.

2.

Osaamisvaje rahoituksen hakemisessa ja arvioinnissa

Mikroyrityksillä on usein puutteelliset valmiudet esittää liiketoimintaansa rahoittajille rahoituskelpoisessa muodossa. Samanaikaisesti rahoittajilla ja julkisilla toimijoilla on rajallisesti resursseja ja osaamista arvioida pieniä, tapauskohtaisia rahoitustarpeita.

3.

Julkisten rahoitusinstrumenttien pirstaleisuus ja vaikea hahmotettavuus

ELY-keskusten, Finnveran ja Business Finlandin rahoituspalvelut muodostavat mikroyrittäjän näkökulmasta hajanaisen kokonaisuuden, jossa rahoituspolkuja on vaikea ennakoida.

4.

Vakuusvaatimukset ja rahoituksen ehdollisuus

Aineettoman omaisuuden ja tulevaisuuden kasvupotentiaalin huomiointi rahoituspäätöksissä on rajallista, mikä korostuu erityisesti mikroyrityksissä.

5.

Painotus kansainvälistymiseen ja nopeaan kasvuun

Osa elinkelpoisista mikroyrityksistä jää rahoituksen ulkopuolelle, koska niiden kasvu on asteittaista tai painottuu kotimarkkinoille.

Kysymys 2. Mitä kehittämis ehdotuksia Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia valtiovallan vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

Pääomasijoittajat ry esittää seuraavia kehittämistoimia:

- Rahoitusmarkkinan monipuolistaminen

Julkisen vallan tulisi edistää pankkirahoitusta täydentävien rahoitusmuotojen kehittymistä, erityisesti pienissä rahoitustarpeissa. Julkisen rahoituksen roolin tulisi olla katalysoiva, ei pankkirahoitukseen sidottu.

- Osaamisen vahvistaminen rahoitusrajapinnassa

Tarvitaan matalan kynnyksen palveluja, jotka auttavat mikroyrityksiä valmistautumaan rahoitukseen ja parantavat rahoittajien päätöksenteon laatua. Tämä tukee markkinaehtoisten rahoitusratkaisujen syntymistä.

- Rahoituspolkujen selkeyttäminen

Julkisten rahoitusinstrumenttien kokonaisuutta tulisi tarkastella käyttäjälähtöisesti ja vahvistaa toimijoiden välistä koordinaatiota.

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdokset liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

1.

Osaamisvaje myyjä-, ostaja- ja tukitoimijapuolella:

Yrityksiä ei valmistella ajoissa omistajanvaihdokseen, ja ostajilla on rajalliset valmiudet arvioida ja toteuttaa yritysostoja.

2.

Rahoitusratkaisujen puutteellisuus pienissä yrityskaupoissa:

Pienet ja keskisuuret yrityskaupat eivät istu nykyisiin rahoitusmalleihin, mikä estää toteuttamiskelpoisia järjestelyjä.

3.

Neuvontapalvelujen hajanaisuus:

Omistajanvaihdoksiin liittyvä neuvonta on pirstaleista ja vaihtelee alueittain.

4.

Yrityksen ostamisen heikko asema yrittäjyyden polkuna:

Yrityksen ostaminen nähdään harvemmin varteenotettavana vaihtoehtona yrityksen perustamiselle. Tietoisuutta tästä tulisi lisätä.

5.

Prosessien hitaus ja ennakoinnattomuus:

Omistajanvaihdokset ovat ajallisesti herkkiä, mutta julkiset prosessit eivät aina tue oikea-aikaista toteutusta.

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *sukupolvenvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Pääomasijoittajat ry korostaa:

- Varhaista valmistautumista ja osaamisen vahvistamista

Sukupolvenvaihdos tulisi nähdä osana yrityksen normaalia elinkaarta. Tämä edellyttää yrittäjien, neuvojen ja rahoittajien osaamisen systemaattista kehittämistä.

- Rahoituksen ja neuvonnan yhteensovittamista

Sukupolvenvaihdokset onnistuvat parhaiten, kun rahoitus, juridinen neuvonta ja liiketoiminnan kehittäminen tukevat toisiaan.

- Markkinaehtoisten ratkaisujen ensisijaisuutta

Julkisen vallan roolin tulee olla mahdollistava ja täydentävä.

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

Yrityskauppojen osalta keskeistä on:

- Restartup-ajattelun vahvistaminen

Yrityksen ostaminen on tehokas tapa kasvattaa yritystoimintaa ja työllisyyttä. Tämä tulisi tunnistaa paremmin koulutuksessa, neuvonnassa ja julkisessa viestinnässä.

- Pienten yrityskauppojen markkinan kehittäminen

Tarvitaan toimiva ekosysteemi, jossa asiantuntijapalvelut ja rahoitus ovat saavutettavia myös pienissä järjestelyissä.

- Rahoitusmarkkinan monipuolistaminen

Erityisesti yrityskaupparahoituksessa tarvitaan joustavia ratkaisuja, jotka eivät perustu yksinomaan pankkirahoitukseen.

Horttanainen Anne
Pääomasijoittajat ry